

Gmina Płużnica

Raport o stanie gminy

Rok 2021

Płużnica, 20.05.2022 r.

1. Wstęp

Zgodnie z treścią art. 28aa Ustawy o samorządzie gminnym, wójt co roku do dnia 31 maja przedstawia radzie gminy raport o stanie gminy. Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. Niniejszy dokument jest wypełnieniem ustawowego obowiązku w odniesieniu do 2021 roku.

2. Strategia

W 2020 r. rozpoczęte zostały prace nad nową Strategią Rozwoju Gminy Płużnica na lata 2021-2030. Jednakże ze względu na problemy wynikające z ograniczeń związanych z pandemią koronawirusa oraz zmianą w 2021 r. przepisów dotyczących zasad tworzenia strategii rozwoju, prace nie zostały jeszcze ukończone. Obecnie obowiązuje, więc Strategia Rozwoju Gminy Płużnica na lata 2012-2020 przyjęta uchwałą nr XXI/160/2012 Rady Gminy Płużnica z dnia 28 listopada 2012 r. Została w niej zawarta następująca wizja:

„Gmina Płużnica ma rozwiniętą gospodarkę lokalną. Zasoby energii odnawialnej wykorzystuje się gospodarczo, a produkty rolne przetwarzane są na miejscu w gminie. Dzięki parkowi przemysłowemu i inkubatorowi przedsiębiorczości funkcjonuje tu znaczna ilość przedsiębiorstw oferujących atrakcyjne miejsca pracy. Oferty pracy przyciągają nowych mieszkańców, dzięki czemu przybywa domów jednorodzinnych i budynków wielorodzinnych. Do osiedlania się w gminie zachęcają również dobrze zagospodarowane jeziora nad którymi można wypocząć. Dzięki działalności organizacji pozarządowych mieszkańcy są aktywni i systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje.”

W strategii zapisano, że celem strategicznym gminy Płużnica jest rozwinięta i konkurencyjna gospodarka lokalna. Ma to zostać osiągnięte poprzez realizację następujących celów cząstkowych:

- wysoki poziom inwestycji w gminie,
- innowacyjne i racjonalne wykorzystanie zasobów gminy,
- duża ilość mieszkańców uczestnicząca w życiu społecznym i gospodarczym gminy.

W poniższej tabeli zawarte zostały określone w Strategii Rozwoju wskaźniki rezultatu wraz z informacją o ich wartości na koniec 2021 roku:

CELE CZĄSTKOWE		Stan wyjściowy 2011 r.	Stan docelowy 2020 r.	Stan obecny 2021
1. Wysoki poziom inwestycji w gminie	Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych	0	15 ha	22,2 ha
	Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach	0	5 szt.	4
	Ilość energii elektrycznej wytwarzanej z OZE	4,5 MW	90 MW	4,672 MW
2. Innowacyjne i racjonalne wykorzystanie zasobów gminy	Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych w inkubatorze przedsiębiorczości	0	8 szt.	0
	Liczba miejsc noclegowych dla turystów	10	90	104
	Liczba zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego	2	4	3

3. Duża ilość mieszkańców uczestnicząca w życiu społecznym i gospodarczym gminy	Liczba osób pracujących	551	633	477
	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	317	285	203
	Liczba dzieci w przedszkolach	15	75	63

Prace nad Strategią Rozwoju Gminy Płużnica do 2030 roku odbywały się wg modelu partycypacyjno-eksperckiego. Proces planowania strategicznego poprzedzony został diagnozą uwarunkowań społecznych, gospodarczych i przestrzennych gminy. Diagnoza, oprócz zebranych i poddanych analizie danych zastanych, oparta została na wnioskach pochodzących z przeprowadzonych badań sondażowych i warsztatów diagnostycznych z mieszkańcami i innymi interesariuszami, podczas których ocenę stanu istniejącego, najważniejsze problemy, potrzeby, oczekiwania oraz pomysły zdefiniowali uczestnicy warsztatów, pracujący w zespołach dobranych z zastosowaniem jednocześnie parytetu płci i wieku oraz rozmieszczenia przestrzennego mieszkańców w poszczególnych sołectwach.

W opinii mieszkańców gminy, jakość dróg stanowi obecnie największy problem, który utrudnia codzienne funkcjonowanie i znacząco obniża jakość życia. Pogłębione badania jakościowe wykazały jednak, że problem dotyczy głównie dróg wojewódzkich oraz powiatowych. Droga wojewódzka nr 548 jest w remoncie od 2017 roku i stanowi największy problem w poruszaniu się po gminie, a jednocześnie obniża atrakcyjność inwestycyjną Płużnickiego Parku Inwestycyjnego, do którego prowadzi wprost z autostrady. Zarówno drogi wojewódzkie jak i powiatowe oprócz niskiego stanu technicznego bądź wieloletniego remontu, nie są wyposażone w infrastrukturę pieszo-rowerową oraz oświetlenie, co uniemożliwia zgodne z prawem i bezpieczne poruszanie się po gminie w inny sposób niż indywidualnym transportem samochodowym. Jednocześnie stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów, którzy często nie mają innej możliwości poruszania się. Brak chodników i ścieżek rowerowych jest również jednym z głównych deficytów wskazywanym przez mieszkańców gminy.

W ciągu ostatnich dwudziestu lat liczba mieszkańców gminy zmniejszyła się o 8,1%, utrzymuje się stały trend spadkowy. W prognozie demograficznej przeprowadzonej w 2012 roku opracowanej dla potrzeb studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, wskazano możliwe dwa warianty. Pierwszy zakładał utrzymanie tendencji spadkowej (prognozowana liczba ludności w roku 2020 – 4 530), zaś drugi wariant zakładał, że spadek liczby ludności zostanie przełamany i nastąpi wzrost liczby mieszkańców, który miał być bezpośrednią konsekwencją wzrostu atrakcyjności osadniczej gminy, dzięki rozwojowi przedsiębiorczości, budownictwa wielorodzinnego oraz bliskości autostrady A1 (prognozowana liczba ludności w roku 2020 – 5 270). Aktualne dane wskazują, że trend przebiega pomiędzy wskazanymi wariantami, utrzymując jednak tendencję spadkową.

Z badań jakościowych prowadzonych z młodzieżą uczącą się w szkołach średnich wynika, iż najważniejszymi czynnikami wpływającymi na jakość życia i atrakcyjność mieszkania, które w konsekwencji determinują decyzje o wyborze miejsca zamieszkania są: dostępność i różnorodność usług i produktów, dostępność miejsc do spędzania czasu wolnego (kawiarnie, kluby, kino), oferta kulturalno-rozrywkowa, warunki do indywidualnego rozwoju, mobilność oraz dobrej jakości infrastruktura komunikacyjna. Badanie z jednej strony potwierdza obserwowany proces migracji mieszkańców z obszarów o niższym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego do lepiej rozwiniętych ośrodków miejskich, z drugiej wskazuje na wyzwania rozwojowe przed którymi stoi gmina, chcąc sprostać oczekiwaniom społecznym.

Obserwowane tendencje odpływu mieszkańców do większych ośrodków miejskich, lepiej rozwiniętych, oferujących większe możliwości samorealizacji, dostępność usług i produktów, wyższe wynagrodzenia, gdzie jakość oraz poziom życia jest wyższy, dotyczą nie tylko gminy

Płużnica, lecz także powiatu wąbrzeskiego i całego województwa kujawsko-pomorskiego, gdzie liczba ludności rokrocznie spada. Według prognozy GUS do 2030 roku trend ten ma się pogłębić.

Wyniki sondażu przeprowadzonego w 2019 roku wskazały, że 88% mieszkańców gminy jest zadowolona z warunków życia w gminie. Mieszkańców niezadowolonych jest 7%. Są to w większości mieszkańcy, którzy mieli obawy związane z budową zakładu przetwarzania odpadów gumowych w Płużnickim Parku Inwestycyjnym.

Jednak dane statystyczne oraz warsztaty diagnostyczne wskazują na wiele deficytów i niski poziom rozwoju w aspekcie społecznym. W gminie brakuje żłobka, a liczba miejsc edukacji przedszkolnej jest niewystarczająca. Szkolnictwo w gminie Płużnica realizowane jest przez szkoły podstawowe w Płużnicy oraz Nowej Wsi Królewskiej. Placówki są dobrze wyposażone oraz posiadają szeroką ofertę zajęć pozalekcyjnych dla uczniów. Szkoły posiadają świetlice, biblioteki, sale gimnastyczne oraz dobrze wyposażone pracownie komputerowe. Brakuje jednak stołówek, a świetlice są zbyt małe, nieodpowiednio wyposażone, godziny otwarcia nie są dopasowane do potrzeb rodziców. Brakuje infrastruktury wspomagającej proces edukacji, dzięki której byłby on bardziej przyjazny dla uczniów: miejsca do siedzenia na korytarzach i wokół szkoły, miejsca do lekcji plenerowych, altanki.

Najważniejsze wartości i zalety mieszkania w gminie Płużnica wskazali mieszkańcy podczas pogłębionych badań jakościowych (warsztatów diagnostycznych). Jako pierwsze wymienia się walory przyrodnicze: lasy i jeziora, czyste powietrze, spokój i ciszę. Ważną zaletą są również dobrej jakości usługi publiczne: mieszkańcy cenią sobie dobrą jakość oświaty, w tym same szkoły. Wysoko oceniają zajęcia dodatkowe oraz organizację dowozów do szkół. Zaletą mieszkania w Płużnicy są również dobrze funkcjonujące kluby seniora, place rekreacyjne i cała infrastruktura społeczno-sportowa. Dobrze oceniana jest pomoc społeczna, świetlice wsparcia dziennego czy dobrze wyposażone OSP. Dużą wartością są także liczne projekty realizowane przez lokalne ngo'sy, które w gminie Płużnica są wyjątkowo aktywne.

W gminie funkcjonuje biblioteka publiczna, która wymaga zmiany lokalizacji ze względu na zbyt małą powierzchnię i brak możliwości korzystania z niej osób niepełnosprawnych. Poza tym w gminie nie istnieje żadna instytucja kultury, brakuje zajęć edukacyjnych z obszaru kultury, zarówno artystycznych jak również zajęć rozwijających kreatywność dzieci i młodzieży. Brakuje organizatorów wydarzeń, miejsc i warsztatów spajających wspólnotę mieszkańców i jakość społeczną. Gmina posiada w większości sołectw świetlice wiejskie, które nie są w pełni wykorzystane. Brakuje animatorów kultury, którzy prowadziliby w nich zajęcia dla mieszkańców.

Największe wady i trudności mieszkania w gminie Płużnica to stan techniczny dróg, brak ścieżek rowerowych i chodników oraz zbyt mało lub brak połączeń do Grudziądza i Torunia transportem zbiorowym. Pozostałe wady dotyczą spędzania w gminie czasu wolnego. To deficyty z obszarów kultury, rekreacji i rozrywki. Mieszkańcy wskazują na brak miejsc spotkań (kawiarni, klubu, pubu), na brak dyskoteki, zajęć pozaszkolnych: kulturalnych i sportowych, wydarzeń kulturalnych: koncertów i spektakli oraz zbyt słabo rozwiniętą animację w sołectwach.

Pomimo rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, przeprowadzone badania jakościowe wskazały na liczne deficyty w zakresie dostępności produktów i usług dla mieszkańców. Mieszkańcy wskazali na brak w gminie dużego, wielobranżowego sklepu typu market, a w niektórych sołectwach nie ma żadnego sklepu. Brakuje targowiska, restauracji, kawiarni, klubu, dyskoteki, miejsc spotkań oraz firm oferujących podstawowe usługi dla mieszkańców. W celu zaspokojenia potrzeb na produkty i usługi mieszkańcy zmuszeni są przemieszczać się do gmin ościennych lub ośrodków miejskich.

3. Dochody i wydatki

Dochody budżetowe gminy Płużnica w 2020 roku wyniosły 41 367 785,27 zł, a wydatki 41 980 680,42 zł. W porównaniu z 2020 r. dochody były wyższe o 9,6 mln zł, a wydatki wyższe o 11,5 mln zł. Kluczowy wpływ na to miała bardzo wysoka wartość zrealizowanych w zeszłym roku inwestycji.

Realizacja budżetu w 2021 r. zakończyła się niewielkim deficytem w wysokości 612 895,15 zł. W pierwotnie przyjętej wersji budżetu na zakończenie roku planowany deficyt wynosił 5,2 mln zł. Tak, więc wykonanie okazało się znacznie lepsze od planu, przy czym inwestycje zostały zrealizowane w 100%/

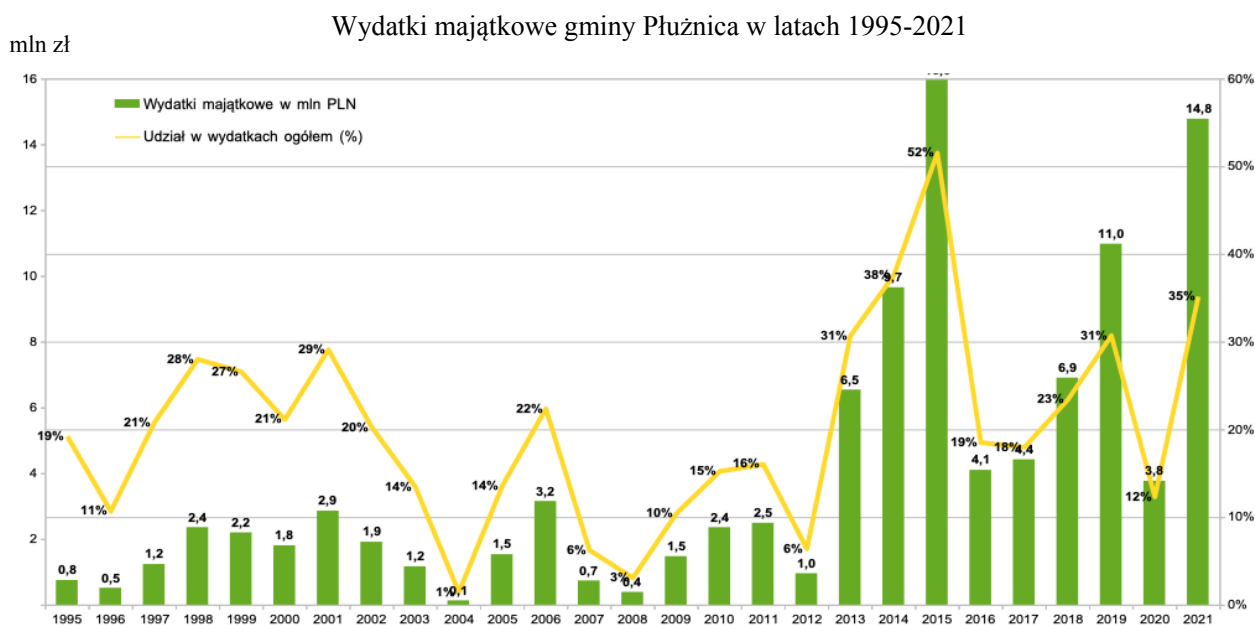
Tabela 1: Wykonanie dochodów i wydatków gminy Płużnica w latach 1995-2021

Rok	Dochody ogółem w PLN	Wydatki ogółem w PLN	Wynik w PLN	Wydatki majątkowe w PLN	Udział w wydatkach ogółem (%)
2021	41 367 785,27	41 980 680,42	-612 895,15	14 777 893,28	35,2%
2020	31 717 247,87	30 483 351,99	1 233 895,88	3 767 461,52	12,4%
2019	30 882 142,32	35 690 372,50	-4 808 230,18	10 977 317,86	30,8%
2018	26 890 338,71	29 452 754,77	-2 562 416,06	6 904 325,36	23,4%
2017	25 664 837,34	24 538 009,73	1 126 827,61	4 419 503,54	18,0%
2016	22 822 196,46	22 101 838,34	720 358,12	4 099 796,90	18,5%
2015	28 205 490,99	30 953 817,21	-2 748 326,22	15 964 456,07	51,6%
2014	23 639 822,73	25 639 865,76	-2 000 043,03	9 652 255,96	37,6%
2013	19 894 356,89	21 290 928,17	-1 396 571,28	6 541 880,97	30,7%
2012	16 805 736,03	14 848 671,43	1 957 064,60	956 035,83	6,4%
2011	16 184 466,97	15 499 217,83	685 249,14	2 490 620,36	16,1%
2010	14 894 615,48	15 425 278,84	-530 663,36	2 357 192,36	15,3%
2009	13 963 798,81	14 099 980,00	-136 181,19	1 475 403,33	10,5%
2008	13 771 879,78	12 525 549,21	1 246 330,57	389 313,81	3,1%
2007	11 704 097,42	11 676 252,53	27 844,89	735 655,54	6,3%
2006	12 696 307,76	14 072 218,68	-1 375 910,92	3 153 943,56	22,4%
2005	12 024 688,00	11 243 699,00	780 989,00	1 534 726,00	13,6%
2004	9 531 465,00	8 875 942,00	655 523,00	131 331,00	1,5%
2003	8 828 176,00	8 634 932,00	193 244,00	1 166 318,00	13,5%
2002	9 316 705,00	9 435 225,00	-118 520,00	1 913 528,00	20,3%
2001	9 177 692,00	9 809 023,00	-631 331,00	2 858 250,00	29,1%
2000	8 865 069,00	8 526 244,00	338 825,00	1 805 545,00	21,2%
1999	7 797 509,00	8 262 035,00	-464 526,00	2 198 264,00	26,6%
1998	7 989 099,00	8 406 247,00	-417 148,00	2 358 067,00	28,1%
1997	6 107 380,00	5 937 249,00	170 131,00	1 236 820,00	20,8%
1996	4 820 305,00	4 799 074,00	21 231,00	514 249,00	10,7%
1995	3 709 307,00	3 897 564,00	-188 257,00	750 264,00	19,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS dla lat 1995-2018 oraz sprawozdania z wykonania budżetu za 2019, 2020 i 2021 rok

4. Inwestycje w 2021 roku

Wydatki majątkowe w 2021 r. zamknęły się w kwocie prawie 14,8 mln zł, co stanowiło aż 35,2% wydatków. Jest to trzeci w kolejności, tak wysoki wynik od 1995 r. Wyższy udział inwestycji w wydatkach odnotowany był jedynie w 2014 r. (37,6%) i w 2015 r. (51,6%). Łącznie w trwającej kadencji samorządu 2019-2023 gmina Płużnica na inwestycje wydała już ponad 29,5 mln zł. Dla porównania w kadencji 2015-2018 było to prawie 31,4 mln zł, a w kadencji 2011-2014 ponad 19,6 mln zł.

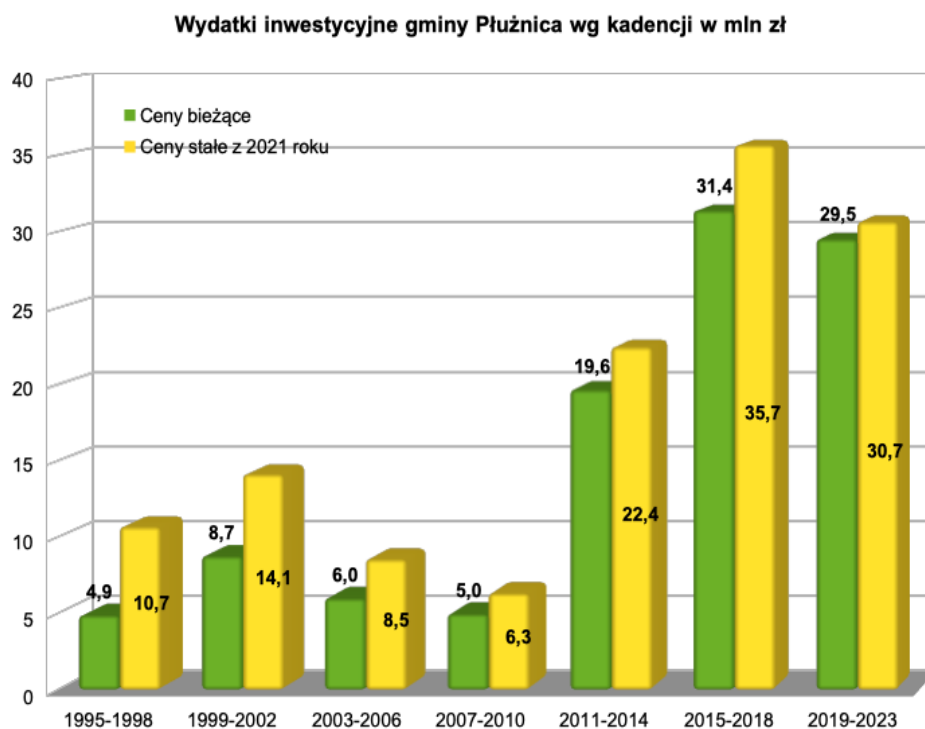

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Tabeli 1

Tabela 2: Wydatki majątkowe gminy Płużnica w poszczególnych kadencjach władz samorządowych w latach 1995-2020

Kadencja	Ceny bieżące	Ceny stałe z 2021 roku
1995-1998	4 859 400	10 665 665
1999-2002	8 745 587	14 108 936
2003-2006	5 986 319	8 546 615
2007-2010	4 957 565	6 314 507
2011-2014	19 640 793	22 430 819
2015-2018	31 388 082	35 673 448
2019-2023	29 522 673	30 666 920

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Tabeli 1 i Komunikatów Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Tabeli 2

5. Największe inwestycje zrealizowane w latach 2011-2021

Fot. 1 Budowa przedszkola w miejscowości Płużnica

Fot. 2 Budowa żłobka w Płużnicy

Fot. 3 Termomodernizacja i przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Czaple

Fot. 4 Termomodernizacja i przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Działowo

Fot. 5 Termomodernizacja i przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Józefkowo

Fot. 6 Termomodernizacja i przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Kotnowo

Fot. 7 Przebudowa budynku remizo-świetlicy w Płużnicy i utworzenie Gminnego Centrum Usług Środowiskowych

Fot. 8 Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Płużnica

Fot. 9 Zakup busa - Płużnickie biuro transportu dla mieszkańców z problemami mobilności

Fot. 10 Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Płużnica

Fot. 11 Zakup kosiarki z wysięgnikiem i osprzętem

Fot. 12 Zakup i montaż klimatyzacji w budynku GOPS

6. Sytuacja finansowa

Istotną kwestią w kontekście wysokiego poziomu wydatków majątkowych jest sytuacja finansowa gminy. W latach 2011-2021 gmina Płużnica na wydatki majątkowe przeznaczyła ponad 80,5 mln zł. Na koniec tego okresu, na dzień 31.12.2021 r. zadłużenie gminy wynosiło 13,5 mln zł i było większe niż rok wcześniej o ponad 2,6 mln zł. Jednocześnie posiadane przez gminę wolne środki i niewykorzystane środki z lat ubiegłych wzrosły do kwoty 6,1 mln zł. Z tych danych wynika, że saldo (zadłużenie + wolne środki) wynosiło -7,4 mln zł. Wartość zrealizowanych inwestycji jest więc prawie 11 razy większą od salda zadłużenia. W 2021 r. majątek gminy Płużnica zwiększył się o 8,7 mln zł.

Tabela 3: Sytuacja finansowa gminy Płużnica w latach 2020 i 2021

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2020	Stan na 31.12.2021	Zmiana
Zadłużenie	-10.892.007,00	-13.541.243,00	-2.649.236,00
Wolne środki	4.094.589,28	6.130.930,13	+2.036.340,85
Saldo	-6.797.417,72	-7.410.312,87	-612.895,15
Majątek gminy	93.859.259,72	102.594.748,46	wzrost o 8.735.488,74

Źródło: Opracowanie własne

Marcin Skonieczka

Wójt Gminy Płużnica